

KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	0912-7LEK-C3.2-M	
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	Mikrobiologia
	angielskim	Microbiology

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	Lekarski
1.2. Forma studiów	Stacjonarne/niestacjonarne
1.3. Poziom studiów	Jednolite studia magisterskie
1.4. Profil studiów	Ogólnoakademicki
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	prof. zw. dr hab. Robert Bucki
1.6. Kontakt	wnoz_inm@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Język wykładowy	Polski
2.2. Wymagania wstępne	Anatomia, Histologia, Fizjologia

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Formy zajęć	wykład : 20 (w tym 5 godzin e-learning) , ćwiczenia – 30, laboratoria – 25	
3.2. Sposób realizacji zajęć	Wykład /Ćwiczenia/laboratoria - Zajęcia w pomieszczeniach dydaktycznych UJK, zajęcia pokazowe w szpitalnej pracowni mikrobiologicznej	
3.3. Sposób zaliczenia zajęć	wykład – E, ćwiczenia – Zo, laboratoria –Zo	
3.4. Metody dydaktyczne	Ćwiczenia praktyczne, wykład konwersatoryjny, dyskusja,	
3.5. Wykaz literatury	podstawowa	1. <i>Mikrobiologia lekarska</i> , Heczko P., Wróblewska M., Pietrzyk A., PZWL, Warszawa, 2014, 2. <i>Mikrobiologia</i> , Murray P.R., Rosenthal K.S., Pfaller M.A. Wydanie polskie, Elsevier Urban & Partner, Wrocław, 2011,
	uzupełniająca	1. <i>Diagnostyka bakteriologiczna</i> pod redakcją: Eligia M. Szewczyk Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2013, 2. <i>Antybiotykoterapia praktyczna</i> , Dzierżanowska D., α-mediacpress, 2018, 3. <i>Zakażenia szpitalne</i> , Dzierżanowska D. α-mediacpress, 2008.

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

4.1 Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć)

Wykład

- Poznanie właściwości biologicznych i klasyfikacji drobnoustrojów,
- Poznanie morfologii bakterii, podstaw genetyki oraz fizjologii
- Poznanie mechanizmów obrony przeciwdrobnoustrojowej
- Poznanie podstawowych definicji związanych z zakażeniami
- Poznanie podstawowych czynników chorobotwórczości drobnoustrojów
- Przedstawienie ogólnej charakterystyki i znaczenia klinicznego kluczowych grup bakterii chorobotwórczych
- Podstawy diagnostyki i terapii zakażeń wirusowych

Ćwiczenia

- Teoretyczne poznanie zasad pobierania, przechowywania i przesyłania materiału do badań
- poznanie głównych grup leków przeciw drobnoustrojowym i ich sposobów działania na komórkę bakteryjną/grzybiczą
- poznanie podstawowych zasad racjonalnej antybiotykoterapii celowanej i empirycznej
- poznanie ważnych klinicznie mechanizmów oporności drobnoustrojów na antybiotyki
- poznanie zasad przeprowadzania dezynfekcji i sterylizacji w oparciu o znajomość podstaw epidemiologii chorób zakaźnych – szczególnie w sytuacji zakażeń szpitalnych

Laboratoria

- rozpoznawanie czynników etiologicznych i mechanizmów patogenezы zakażeń wywoływanych przez drobnoustroje
- dobór badań mikrobiologicznych/serologicznych w zależności od rodzaju zakażenia i potencjalnych czynników etiologicznych
- praktyczne poznanie zasad pobierania, przechowywania i przesyłania materiału do badań mikrobiologicznych,
- nabycie umiejętności interpretacji wyników badań mikrobiologicznych i serologicznych
- praktyczne przedstawienie ważnych klinicznie mechanizmów oporności drobnoustrojów na antybiotyki
- nabycie praktycznej umiejętności prawidłowej dezynfekcji rąk

4.2 Treści programowe

- klasyfikacja i ogólna charakterystyka drobnoustrojów
- formy i mechanizmy wzajemnego oddziaływania w układzie drobnoustrój-gospodarz
- mikrobiota człowieka
- etiopatogeneza zakażeń, czynniki ryzyka zakażeń
- diagnostyka mikrobiologiczna
- podstawowe grupy leków przeciwdrobnoustrojowych – mechanizm działania, spektrum
- ważne klinicznie mechanizmy oporności drobnoustrojów na antybiotyki
- antybiotykoterapia empiryczna i celowana
- dezynfekcja, sterylizacja i postępowanie aseptyczne
- profilaktyka zakażeń

WYKŁADY:

Wykład 1 Podstawy mikrobiologii. Wprowadzenie do mikrobiologii lekarskiej.

Wykład 2 Podstawowe mechanizmy obrony przeciwdrobnoustrojowej. Etiopatogeneza chorób infekcyjnych. Mikrobiota człowieka.

Wykład 3 Ogólna charakterystyka i znaczenie kliniczne wybranych grup bakterii chorobotwórczych – cz. I.

Wykład 4 Ogólna charakterystyka i znaczenie kliniczne wybranych grup bakterii chorobotwórczych – cz. II.

Wykład 5 Podstawy mykologii. Czynniki etiologiczne zakażeń grzybiczych. Leki przeciwgrzybicze.

Wykład 6 Wprowadzenie do antybiotykoterapii. Strategie poszukiwania nowych leków przeciwbakteryjnych.

Wykład 7 Charakterystyka, znaczenie kliniczne prątków.

Wykład 8 Podstawy wirusologii. Wirusowe czynniki etiologiczne zakażeń u ludzi

Wykład 9 Wirusowe czynniki etiologiczne zakażeń u ludzi - cz. II. Zakażenia wirusowe - podstawy diagnostyki i terapii.

Wykład 10 Leki p/wirusowe. Zakażenia związane z tworzeniem biofilmu.

ĆWICZENIA:

Ćwiczenie 1 Zasady BHP obowiązujące w Pracowni Mikrobiologicznej. Budowa komórki bakteryjnej. Morfologia bakterii. Metody mikroskopowe stosowane w mikrobiologii.

Ćwiczenie 2 Metody badań mikrobiologicznych – hodowla na podłożach stałych i płynnych. Biochemiczne, serologiczne, molekularne metody identyfikacji bakterii

Ćwiczenie 3 Diagnostyka mikrobiologiczna w praktyce – zajęcia w szpitalnym laboratorium mikrobiologicznym.

Ćwiczenie 4 Kontrola wzrostu drobnoustrojów: aseptyka, antyseptyka, dezynfekcja, sterylizacja

Ćwiczenie 5 Charakterystyka wybranych bakterii Gram-dodatnich (*Staphylococcus*, *Streptococcus*, *Enterococcus*, *Listeria*, *Corynebacterium*, *Bacillus*).

Ćwiczenie 6 Charakterystyka wybranych pałeczek Gram-ujemnych: pałeczki *Enterobacteriaceae*, *Vibrio*, *Aeromonas*, *Plesiomonas*, pałeczki niefermentujące: *Pseudomonas*, *Acinetobacter*, *Burkholderia*, *Stenotrophomonasmaltophilia*

Ćwiczenie 7 Ziarenkowce Gram-ujemne (*Neisseria*, *Moraxella*). Gram-ujemne pałeczki małe *Haemophilus*, *Bordetella*. Inne: *Legionellapneumophila*, *Mycoplasmapneumoniae*, *Chlamydia*, *Chlamydophila*

Ćwiczenie 8 Charakterystyka wybranych bakterii beztlenowych i promieniowców *Actinomyces*, *Nocardia*.

Ćwiczenie 9 Drożdżaki i grzyby pleśniowe. Diagnostyka grzybic.

Ćwiczenie 10 KOŁOKWIUM z ćwiczeń 7-9 i laboratoriów 8-9.

Ćwiczenie 11 Antybiotyki. Metody oznaczania lekowrażliwości drobnoustrojów.

Ćwiczenie 12 Ważne klinicznie mechanizmy oporności drobnoustrojów na antybiotyki, ich wykrywanie i znaczenie kliniczne.

Ćwiczenie 13 Zakażenia górnych i dolnych dróg oddechowych.

Ćwiczenie 14 Wybrane zakażenia skóry i tkanek miękkich, w tym zakażenie miejsca operowanego.

Ćwiczenie 15 Zakażenia układu moczowego.

Ćwiczenie 16 Zakażenia ginekologiczne – wielobakteryjnowaginoza, rzęsistkowica, drożdżycza. Choroby przenoszone drogą płciową.

Ćwiczenie 17 Zakażenia żołądka i jelit. Zatrucia pokarmowe.

Ćwiczenie 18 Zakażenie łożyska krwi. Zapalenie wsierdza.

Ćwiczenia 19 Zakażenia ośrodkowego układu nerwowego

Ćwiczenia 20 KOŁOKWIUM z ćwiczeń 15-19 i laboratoriów 16-19.

LABORATORIA:

Laboratorium 1 Nauka higienicznego mycia/dezynfekcji rąk. Przygotowanie i barwienie preparatów. Zasady mikroskopowania.

Laboratorium 2 Przykładowe podłoża stałe i płynne stosowane w diagnostyce bakteriologicznej – ocena typu wzrostu i morfologii kolonii. Posiewy materiałów, zakładanie hodowli.

Laboratorium 3 Komercyjne testy stosowane do identyfikacji drobnoustrojów: krążki diagnostyczne, testy. Pokaz aparatury stosowanej w laboratorium mikrobiologicznym.

Laboratorium 4 Zasady sterylizacji narzędzi. Mikrobiologiczna kontrola powierzchni szpitalnych. Mikrobiologiczna kontrola powietrza. Kontrola dezynfekcji rąk..

Laboratorium 5 Charakterystyka wzrostu oraz morfologii wybranych bakterii Gram–dodatnich. Wykonanie wybranych testów identyfikacyjnych.

Laboratorium 6 Charakterystyka wzrostu oraz morfologii wybranych pałeczek Gram–ujemnych. Ocena wzrostu na podłożach, ocena preparatów mikroskopowych, wykonanie wybranych testów identyfikacyjnych.

Laboratorium 7 KOŁOKWIUM z ćwiczeń i laboratoriów 1-6.

Laboratorium 8 Pokaz hodowli wybranych bakterii beztlenowych, ocena preparatów mikroskopowych, pokaz komercyjnych testów biochemicznych. Analiza wyników badań mikrobiologicznych.

Laboratoria 9 Drożdżaki i grzyby pleśniowe. Klasyczna diagnostyka grzybic. Pokaz hodowli, ocena preparatów mikroskopowych, pokaz komercyjnych testów biochemicznych.

Laboratorium 10 Serologiczna i molekularna diagnostyka grzybic. Leki przeciwgrzybiczne. Analiza wyników badań mykologicznych

Laboratorium 11 Wykonanie antybiogramów metodą dyfuzyjno – krążkową dla wybranych drobnoustrojów.

Laboratorium 12 Odczyt i interpretacja antybiogramów dla wybranych drobnoustrojów. Odczyt i interpretacja E-testów. Antybiogramy z mechanizmami oporności: ESBL, MRSA, VRE, inne (pokaz, omówienie, interpretacja)

Laboratorium 13 Zakażenia górnych i dolnych dróg oddechowych – pobieranie materiałów do badań, analiza przykładowych skierowań, diagnostyka, analiza przykładowych wyników badań mikrobiologicznych.

Laboratorium 14 Wybrane zakażenia skóry i tkanek miękkich – pobieranie materiałów do badań, diagnostyka, analiza przykładowych wyników badań mikrobiologicznych.

Laboratorium 15 KOŁOKWIUM z ćwiczeń 11-14 i laboratoriów 10-14

Laboratorium 16 Diagnostyka zakażeń układu moczowego i wybranych zakażeń przenoszonych drogą płciową. Nosicielstwo *Streptococcusagalactiae* u ciężarnych – wykrywanie, postępowanie profilaktyczne. Analiza przykładowych wyników badań

Laboratorium 17 Diagnostyka biegunek infekcyjnych. Diagnostyka, leczenie, zapobieganie zakażeniom o etiologii *Clostridium difficile*.

Laboratorium 18 Diagnostyka zakażeń łożyska krwi. Zasady pobierania krwi na badanie mikrobiologiczne. Analiza wyników badań mikrobiologicznych. Ocena preparatów mikroskopowych.

Laboratorium 19 Zakażenia ośrodkowego układu nerwowego – diagnostyka, ocena preparatów mikrobiologicznych oraz przykładowych wyników badań mikrobiologicznych

Laboratorium 20 Interpretacja wyników badań mikrobiologicznych. Zaliczenie laboratoriów.

4.3 Przedmiotowe efekty uczenia się

Efekt	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
w zakresie WIEDZY absolwent zna i rozumie:		
W01	drobnoustroje, z uwzględnieniem chorobotwórczych i obecnych we florze fizjologicznej;	C.W12.
W02	epidemiologię zarażeń wirusami i bakteriami oraz zakażeń grzybami i pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania;	C.W13.
W03	wpływ abiotycznych i biotycznych (wirusy, bakterie) czynników środowiska na organizm człowieka i populację ludzi oraz drogi ich wnikania do organizmu człowieka;	C.W14.
W04	objawy zakażeń jatrogennych, drogi ich rozprzestrzeniania się i patogeny wywołujące zmiany w poszczególnych narządach;	C.W18.
W05	podstawy diagnostyki mikrobiologicznej i parazytologicznej;	C.W19.
W06	podstawy dezynfekcji, sterylizacji i postępowania aseptycznego;	C.W20.
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi:		
U01	obsługiwać mikroskop optyczny, w tym w zakresie korzystania z immersji;	A.U1.
U02	oceniać zagrożenia środowiskowe i posługiwać się podstawowymi metodami pozwalającymi na wykrycie obecności czynników szkodliwych (biologicznych i chemicznych) w biosferze;	C.U6.
U03	rozpoznawać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych i objawów chorobowych;	C.U7.
U04	przygotowywać preparaty i rozpoznawać patogeny pod mikroskopem	C.U9.
U05	interpretować wyniki badań mikrobiologicznych;	C.U10.
w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH , absolwent jest gotów do:		

K01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	H.S5
K02	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	H.S7
K03	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;	H.S8
K04	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tymz przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	H.S9
K05	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;	H.S10
K06	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.	H.S11

4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się

Efekty przedmiotowe (symbol)	Sposób weryfikacji (+/-)									
	Egzamin ustny/pisemny*			Kolokwium*			Zaliczenie praktyczne			Inne- Obserwacja
	Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć
	W	C	...	W	C	...	W	C	L	W/C/L
W01	+				+					
W02	+				+					
W03	+				+					
W04	+				+					
W05	+				+					
W06	+				+					
U01									+	
U02									+	
U03									+	
U04									+	
K01-K06										+

*niepotrzebne usunąć

4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Forma zajęć	Ocena	Kryterium oceny
wykład (W)	3	61-68% Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi chaotyczne, konieczne pytania naprowadzające
	3,5	69-76% Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, wymaga pomocy nauczyciela.
	4	77-84% Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, samodzielne. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach typowych.
	4,5	85-92% Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o podane piśmiennictwo uzupełniające. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach nowych i złożonych.
	5	93%-100% Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o samodzielnie zdobyte naukowe źródła informacji
ćwiczenia (C)	3	61-68% Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi chaotyczne, konieczne pytania naprowadzające

	3,5	69-76% Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, wymaga pomocy nauczyciela.
	4	77-84% Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, samodzielne. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach typowych.
	4,5	85-92% Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o podane piśmiennictwo uzupełniające. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach nowych i złożonych.
	5	93%-100% Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o samodzielnie zdobyte naukowe źródła informacji
Laboratoria (L)	3	61-68% Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi chaotyczne, konieczne pytania naprowadzające
	3,5	69-76% Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, wymaga pomocy nauczyciela.
	4	77-84% Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, samodzielne. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach typowych.
	4,5	85-92% Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o podane piśmiennictwo uzupełniające. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach nowych i złożonych.
	5	93%-100% Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o samodzielnie zdobyte naukowe źródła informacji

5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/	75	75
<i>Udział w wykładach*</i>	15	15
<i>Udział w ćwiczeniach, konwersatoriach, laboratoriach*</i>	55	55
<i>Udział w egzaminie/kolokwium zaliczeniowym*</i>		
<i>Inne (jakie?)*</i>	5¹	5¹
SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/	75	75
<i>Przygotowanie do wykładu*</i>	30	30
<i>Przygotowanie do ćwiczeń, konwersatorium, laboratorium*</i>	45	45
<i>Przygotowanie do egzaminu/kolokwium*</i>		
<i>Zebranie materiałów do projektu, kwerenda internetowa*</i>		
<i>Opracowanie prezentacji multimedialnej*</i>		
<i>Inne (należy wskazać jakie? np. e-learning)*</i>		
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN	150	150
PUNKTY ECTS za przedmiot	6	6

Przyjmuję do realizacji(data i podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)

.....

1 e-learning – zajęcia bez bezpośredniego udziału wykładowcy